

Het hoofd in Belgische wolken

Verhaerenmuseum linkt foto's van de lucht boven speciale plekken aan poëzie

- ▶ Twee fotografen kieken de lucht op tientallen plaatsen in ons land
- ▶ Expo vult beelden aan met poëzie over wolken
- ▶ Sommige zijn historisch belangrijk, andere klinken vooral grappig

Jozefien VAN HUFFEL

„Je weet wel, zo'n wolk die me telkens aan een schuimend pilsje of aan een ijskroom doet denken”, dichte Wetteraar Roland Jooris ooit in *Bijgewerkte wolk*. Zijn antwoord op Martinus Nijhoffs overbekende *De wolken* bleef weg van het grote sentiment van het origineel, waarin de verteller „nog kleine kleeren droeg” en liggend op de warme heide met zijn moeder naar figuren in de wolken speurde.

Jooris voegt een flink 'wolkje' humor toe en daarmee past zijn gedicht perfect in *De lucht gezien vanuit België*. Die tentoonstelling, te zien in het Provinciaal Museum Emile Verhaeren in Sint-Amands, put immers vooral uit het gelijknamige project van de fotografen François De Coninck en Guy Jungblut. De twee reisden naar allerlei plekken in

De lucht gezien vanaf 'Le Tombeau du Géant', 27 juni 2006 (links) en De lucht gezien vanaf de grafombe van Emile Verhaeren in Sint-Amands, 30 augustus 2006 (rechts). © François De Coninck/Guy Jungblut

ons land, zonder hun lens ooit te richten op de kastelen en de graftombes, de monumenten of de mensen die ze daar zagen. In plaats daarvan maakten ze boven elke plek een luchtbeeld.

De Coninck kwam naar eigen zeggen op het idee door het succes van publicaties met luchtfoto's van landschappen en steden, een concept dat hij met een knipoog „een beetje uit de hoog-

te” noemt en dus besloot om te keren. „Gedreven door een verlangen om terug te keren op aarde, met je neus naar de grond en beide benen in de modder, maar dan, tussen twee buien door, je

hoofd op te richten om foto's te maken van de lucht.”

De foto's zijn telkens per twee bijeengezet. Zo zien we de lucht boven twee asielcentra, twee kerncentrales, boven Scherpenheuvel en Banneux, en boven de grappig klinkende plekken België en Buitenland.

„Een vuile mengeling van geel en karmijn, van appelgroen en blauw”

De link met het Verhaerenmuseum is een foto van de lucht boven de graftombe van de auteur, gekoppeld aan een foto genomen vanaf de heuvel *Le Tombeau du Géant*, nabij Bouillon. In Sint-Amands hangen de foto's tussen gedichten van Belgen en buitenlanders die zich door de lucht geïnspireerd wisten. Zoals Verhaeren zelf, die tijdens een zonsopgang naar de wolkenranden keek en „een vuile mengeling van geel en karmijn, van appelgroen en blauw” zag.

De lucht gezien vanuit België, tot 31 mei in het Provinciaal Museum Emile Verhaeren in Sint-Amands (Emile Verhaerenstraat 71), open 's weekends en op feestdagen van 11 tot 18 uur of op aanvraag via 052 33 08 05.

Onverschrokken pater aan het IJzerfront

KADOC toont de tekeningen van Duitse stellingen die scheutist Jozef RASKIN vanaf 1915 maakte

Erik DE SMET

De tentoonstelling *Vijandige vergezichten. De Grote Oorlog op kleine schaal* toont tekeningen die scheutist Joseph (Jozef) Raskin (1892-1943) maakte van Duitse

voorposten aan het IJzerfront. De in Stevoort geboren Raskin was een uitzonderlijk man. In 1915 trok hij als scheutist in opleiding vanuit bezet gebied, waar hij ontsnapte aan de Duit-

sers, met het Belgische leger naar het IJzerfront. Tijdens de oorlog ontpopte de brancardier, de gebruikelijke taak van een geestelijke, zich als een onverschrokken spion. Hij sloop tot vlak bij de vijandelijke linies en maakte schetsen van Duitse stellingen.

Na de wapenstilstand werd Raskin tot priester gewijd. In 1920 werd hij als missionaris naar Binnen-Mongolië gezonden. Ook daar in China beleefde hij tal van avonturen: hij moest er roversbenden en krijgsheren partij geven. Scheut riep hem in 1933 terug. Tijdens de Duitse bezetting sloot hij zich aan bij het verzet en werd hij andermaal actief als spion. Hij werd echter opgepakt en in oktober 1943 in Duitsland onthoofd. Uit angst voor represailles liet zijn congregatie het gros van zijn nagelaten papieren verbranden.

Stil en vredig vandaag

Dat 's mans IJzerschetsen al die avonturen overleefden, mag een wonder heten. Raskin had echter de originelen steeds voor zich gehouden en ze in Aarschot bij familie in bewaring gegeven. Bij elk van de zeventien, vaak kleurrijke tekeningen horen nauwgezette rapporten over bijvoorbeeld de aanwezigheid van Duitse verkenners.

Scheutist en spion: Jozef Raskin in de Belgische loopgraven aan de IJzer. © KADOC/KU Leuven

De tentoonstelling plaatst Raskins spionageactiviteiten ook in een ruimer kader. Zo brengen foto's, een film, dagboeken, frontblaadjes en sluikpers het verdoken en soms vergeten werk van andere geestelijken tijdens de Eerste Wereldoorlog voor het voetlicht.

Fotograaf Patrick Lagrou trad in de sporen van de pater-spion en slaagde erin diens standpunten aan de IJzer, in de buurt van Stuivekenskerke, tot op de meter nauwkeurig te reconstrueren. De verlaten boerderijen die Raskin schetste, bleken vooruitge-

schoven Duitse stellingen in de ondergelopen polders. Lagrou's foto's tonen de 'vijandige vergezichten' van toen als stille en vredige landschappen vandaag.

De tentoonstelling is later nog te zien in Diksmuide, Aarschot en Hasselt.

Vijandige vergezichten. De Grote Oorlog op kleine schaal, tot 26 april in het KADOC in Leuven (Vlamingenstraat 39), maandag tot en met vrijdag van 9 tot 17 uur. Meer weten? Bel 016 32 35 00. KADOC publiceert ook een catalogus met Raskins tekeningen.

Advertentie

Mijn Stannah Siena, aangepast aan mijn behoeften

Documentatie en gratis
prijsofferte op
0800 95 950

info@stannah.be www.stannah.be

Naam + Voornaam

Adres

Postcode Tel :

Stad E-mail

Stannah sprl
Poverstraat 208, 1731 Relegem

Stannah